

Meds d'instrucziun moderns per la scola grischuna

Dumonda da deputà Michael (Donat) concernent la disposiziun dal departament davart meds d'instrucziun a diever unic en las scolas

■ (mc) **La regenza resguarda meds d'instrucziun moderns ed adattads al stgalim sco premissa fundamentala per mintga buna scola. Quai respunda la regenza ad ina dumonda parlamentara da deputà Gian Michael (pbd Schons).** Sco quai che Michael constatescha survegn mintga purtader da scola mintgamai il favrer ina disposiziun dal departament d'educziun tge meds d'instrucziun che èn obligatorics en il Grischun. En quella èsi definì tge meds d'instrucziun che ston vegnir duvrads e pia er cumprads per tge rom e per tge classa. Enfin uss avevan las scolaras ed ils scolars en la gronda part dals roms in cudesch cun pensums e lezias, saja quai en las linguas, en la matematica u en auters roms. Ellas ed els han alura pudì scriver il resultat respectiv en in carnet. Uschia han ils cudeschs pudì vegnir duvrads blers onns.

Cudesch po vegnir drevà mo ina giada

Dapi in pèr onns èsi usit en il stgalim superiur da duvrar uschenumnads cudeschs tematics en ils roms linguistics. Tar quels vegn la soluziun respectiva scritta mintgamai directamain en il carnet da lavur. Quel po pia vegnir drevà mo ina giada. Michael ha vulì savair da la regenza sche bain ins astgia far quint cun in meglierament da l'instrucziun grazia als novs meds d'instrucziun a diever unic. Plinavant sa dumonda Michael sch'ins promovia betg la mentalità da bittar davent tut cun metter a disposiziun meds d'instrucziun per in unic adiever. El vul savair per tge ulteriurs roms tals meds d'instrucziun a diever unic èn previds, cun tge custs supplementars ins stoppia quintar e schi na fissi bitg inditgà ch'il chantun surpigliass quests custs.

Meds d'instrucziun attractivs sco premissa per il success

La regenza resguarda meds d'instrucziun moderns ed adattads al stgalim sco parts integralas fundamentalas da mintga buna scola. «Meds d'instrucziun che vegnan duvrads en moda vasta e per pli ditg pon ademplir ozendi las pretensiuns autas mo sch'els vegnan examinads, surla-

Il didacticar Rico Cathomas ed il graficher Gioni Fry èn loschs da savair preschentar ils novs meds d'instrucziun da rumantsch.

FOTO J. F. PAJAROLA

vrads ed amplifitgads periodicamain», scriva la regenza. Tant da chasas edituras chantunalas sco er privatas vegnan svilupadas adina pli savens unitads cumpletas da meds d'instrucziun. Quellas possian sa cumponer tranter auter d'in manual per la persuna d'instrucziun, d'in cudesch tematic per las persunas en scolaziun, da carnets da lavur individuals a diever unic sco er da fegls da lavur preparads en moda electronica. Unitads da meds d'instrucziun che han pliras parts signifitgeschan in sustegn optimal per il process d'emprender, èn però er colliadas cun custs correspundents.

Med da matematica vegn introduci pass per pass

Il med d'instrucziun da matematica che

vegn menziunà en la dumonda e che vegn introduci pass per pass en las scolas popularas dal Grischun a partir da l'on da scola 2011/12 è concepì sco unitad cun pliras parts. En cas dal manual per la persuna d'instrucziun ed en cas da l'ordinatur cun las soluziuns sco er en cas dal DC-ROM cun ils fegls da lavur sa tracti d'ina acquisiziun unica. Il cudesch tematic è concepì sco med d'instrucziun tradiziunal per las persunas en scolaziun e po – sco set da classa – vegnir duvrà per pliras annadas. Unicamain en cas dals carnets da lavur e dals carnets accompagnants sa tracti d'uschenumnads meds d'instrucziun a diever unic. Els cumpletteschan ils exercizis dal cudesch tematic, servan a la lavur da cuntinuaziun individuala ed ap-

profundeschan ils cuntengs didactics. Ils uffants scrivan directamain en ils carnets da lavur. L'ovra da matematica da pliras parts da la chasa editura da Turitg vegn resguardada sco buna soluziun e vegn duvrada er en il Grischun sco med d'instrucziun obligatoric.

Meds attractivs custan adina dapli

La regenza constatescha che meglieraziuns da l'instrucziun n'èn liadas ni a meds d'instrucziun a diever unic ni ad in'otra concepziun da meds d'instrucziun. Decisiv è ch'i stat a disposiziun per mintga rom la gista cumbinaziun da meds d'instrucziun e da materials d'instrucziun.

Per mintga rom duai er en l'avegnir vegnir tschertgà e duvrà il med d'instruc-

ziun il pli adattà. En quest connex na vegnan ils meds d'instrucziun a diever unic betg resguardads sco concorrenza dals meds d'instrucziun tradiziunals, mabain sco lur cumpletaziun. Adina dapli meds d'instrucziun moderns han sco supplement materials a diever unic.

Dapi decennis vegnan ils meds d'instrucziun concepids en moda adina pli attractiva ch'è però cumbinada cun expensas adina pli grondas. Pervia da quai s'augmentan lur pretschs. En il rom dal preventiv che l'instituziun responsabla sto – tenor la lescha da scola – metter a disposiziun per sia scola populara han er ils meds d'instrucziun ina posiziun impurtanta. Eventualas differenzas dal pretsch dals singuls meds d'instrucziun ch'ins po cumprar sin il martgà da meds d'instrucziun n'èn però betg fitg grondas e giogan ina rolla plitost subordinada en il connex general. Custs da meds d'instrucziun bler pli auts vegnan percenter chaschunads a las instituziuns responsablas mintgamai tras ina nova valitaziun dals roms ch'existan gia (p. ex. las 1. linguas estras) sco e tras l'introducziun da novs roms d'instrucziun (p. ex. englais).

Evitar mentalità da bittar davent

La regenza parta ils quitads che vegnan pronunziads en la dumonda, ch'i vegnia promovida tar la giuventetgna – nuninzenziunadamain – la mentalità da bittar davent tut cun introducir tscherts products novs. En ils meds d'instrucziun a diever unic na vesa ella nagin privel en quest regard. Las scolaras ed ils scolars duain emprender da tractar mintga med d'instrucziun cun tgira. Gist cun in med d'instrucziun a diever unic che sa sviluppa per il singul uffant en il decurs da l'on da scola – grazia a sias remartgas ed a sias notizias – adina pli fitg ad in'ovra da consultaziun individuala naschia savens ina relaziun personala. «Cun tgirar conscientamain che tut ils meds d'instrucziun vegnian tractads cun quità è la scola populara en cas da dar in cunterpais positiv a la mentalità da bittar davent tut e da consum ch'è derasada en nossa societad», scriva la regenza concludend.